

VENDIM
Nr. 67, datë 3.10.2024

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Holta Zaçaj	kryetare;
Marsida Xhaferllari	anëtare;
Sonila Bejtja	anëtare;
Sandër Beci	anëtar;
Illir Toska	anëtar;
Genti Ibrahim	anëtar;
Marjana Semini	anëtare;
Fiona Papajorgji	anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, më datë 3.10.2024, mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 7 (Sh) 2024 të Regjistrat Themeltar, që u përket:

KËRKUESE: Shoqëria “Prodhim Veshje nr. 2” sh.a., përfaqësuar nga Elisabeta Dosti.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

Arta Mici, përfaqësuar nga avokat Gramoz Çela, me prokurë.

Shoqëria “Archimed International Investitor” sh.p.k., përfaqësuar nga avokat Gramoz Çela, me prokurë.

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimeve nr. 8223, datë 29.9.2008, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë; nr. 185, datë 5.2.2010, të Gjykatës së Apelit Tiranë; nr. 00-2011-277, datë 25.3.2011, të Kolegjit Civil të Gjykatës së Lartë, si të papajtueshme me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

Dërgimi i çështjes për rishqyrtim në Gjykatën e Juridiksionit të Përgjithshëm Tiranë.

BAZA LIGJORE: Nenet 18, pika 1, 31, shkronjat “b” dhe “ç”, 33, pika 1, 41, pika 1, 42, 43, 131, pika 1, shkronja “f” dhe 134, pika 1, shkronja “i”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (*KEDNJ*) dhe neni 1 i protokollit nr. 1 të saj; ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (*ligji nr. 8577/2000*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatorin e çështjes Fiona Papajorgji, mori në shqyrtim pretendimet e kërkuases, shoqërisë “Prodhim Veshje nr. 2” sh.a., e cila ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet e subjekteve të interesuara, Arta Micit dhe shoqërisë “Archimed International Investitor” sh.p.k., të cilat kanë kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuësja, shoqëria “Prodhim Veshje nr. 2” sh.a., ka në pronësi ndërtesa dhe truall me sipërfaqe totale 8.933,5 m², të cilat kanë qenë pjesë e ish-Ndërmarrjes së Prodhim Veshjeve (*ish-NPV*), Tiranë, të privatizuara në kohë të ndryshme. Gjatë procesit të privatizimit një prej ndërtesave (ish-reparti i të imtave) është përjashtuar nga përfshirja në kapitalin e ish-NPV-së, Tiranë dhe nëpërmjet ankandit të datës 13.9.1996 është shitur te shtetasi A.H. Me kontratën e

dhurimit të datës 14.2.1997 ky shtetas e ka dhuruar këtë pronë te subjekti i interesuar Arta Mici, e cila rezulton pronare e ndërtesës dhe truallit 550 m².

2. Në truallin në pronësi të subjektit të interesuar Arta Mici, shoqëria “Archimed International Investor” sh.p.k. ka filluar ndërtimin e një ndërtese. Me pretendimin se trualli mbi të cilin po realizohej punimi nuk i është shitur asnjëherë subjektit të interesuar, kërkuësja, më datë 22.11.2007, ka paraqitur kërkesëpadi me objekt kallëzimin e një punimi të ri, detyrimin e palës së paditur të ndalojë ndërtimin, shembjen e punimit dhe shpërblimin e dëmit të shkaktuar nga prishja e murit rrethues, si dhe marrjen e masës së sigurimit të padisë.

3. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 11786, datë 4.12.2007 “Për sigurimin e padisë”, ka vendosur marrjen e masës së sigurimit të padisë, duke urdhëruar ndalimin e punimeve nga subjekti i interesuar. Kjo gjykatë, me vendimin nr. 2258, datë 11.12.2007, ka lëshuar urdhrin e ekzekutimit të vendimit nr. 11786, datë 4.12.2007 “Për sigurimin e padisë” dhe ka filluar procedurat për ekzekutimin e tij. Me vendimin nr. 146, datë 20.6.2008, Gjykata e Apelit Tiranë ka lënë në fuqi vendimin nr. 11786, datë 4.12.2007 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë dhe më pas Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, me vendimin nr. 00-2009-135, datë 26.9.2009, ka vendosur mospranimin e rekursit të subjektit të interesuar.

4. Kundër veprimeve përmbarimore për ekzekutimin e vendimit të sigurimit të padisë, subjektet e interesuara, më datë 11.1.2008, kanë paraqitur padi në Gjykatën e Rrethit Gjyqësor Tiranë, e cila, me vendimin nr. 4369, datë 14.5.2008, ka vendosur rrëzimin e padisë. Mbi ankimin e tyre, Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 1483, datë 11.11.2009, ka vendosur pranimin e padisë me objekt anulimin e veprimeve përmbarimore.

5. Për gjykimin e themelit të kërkesëpadiës, me vendimin nr. 8223, datë 29.9.2008, Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë ka vendosur rrëzimin e padisë me objekt: “Kallëzim i punimit të ri”, si të pambështetur në prova dhe në ligj, duke hequr edhe masën e sigurimit të padisë. Kundër këtij vendimi ka ushtruar ankim kërkuësja. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendimin nr. 185, datë 5.2.2010, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 8223, datë 29.9.2008, të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

6. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë (dhomë këshillimi), me vendimin nr. 00-2011-277, datë 25.3.2011, ka vendosur mospranimin e rekursit të kërkuësës, pasi nuk përmbante shkaqe nga ato të parashikuara nga neni 472 i Kodit të Procedurës Civile (KPC) (*i kohës së shqyrtimit të rekursit*).

7. Më datë 14.2.2013 kërkuësja i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*) me ankim kushtetues individual. Me vendimin nr. 44, datë 31.10.2013 (*vendimi nr. 44/2013*) Gjykata ka vendosur refuzimin e kërkesës, për shkak se nuk arriti shumicën e të gjithë anëtarëve të saj për vendimmarrje sipas parashikimeve të nenit 133, pika 2, të Kushtetutës dhe nenit 72, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000 në fuqi në kohën e gjykimit të kësaj çështjeje.

8. Më datë 29.4.2014, kërkuësja i është drejtuar Gjykatës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ) (*aplikimi nr. 34649/14 Prodhim Veshje nr. 2 sh.a. kundër Shqipërisë*), duke pretenduar cenimin e së drejtës së aksesit nga Gjykata, për shkak të mosformimit të kuorumit të vendimmarrjes, mungesën e paanshmërisë së gjyqtarëve në gjykatën e apelit dhe mungesën e arsytimit të vendimit të Gjykatës së Lartë bazuar në nenin 6, paragrafi 1, të KEDNJ-së. GJEDNJ-ja, me vendimin e datës 17.10.2023 ka konstatuar se ka pasur shkelje të nenit 6, paragrafi 1, të KEDNJ-së lidhur me të drejtën e aksesit në Gjykatë; konstatimi i shkeljes përbën në vetvete shpërblim mjaftueshëm të drejtë për dëmin jomonetar dhe shteti i paditur ka detyrimin të dëmshpërblejë kërkuësen për kostot dhe shpenzimet. Gjithashtu, GJEDNJ-ja në arsyetimin e vendimit të saj është shprehur edhe për dy pretendimet e tjera, përkatësisht për të drejtën për t’u gjykuar nga një gjykatë e paanshme, duke vlerësuar se kërkuësja nuk ka shteruar mjetet juridike në dispozicion, pasi nuk ka paraqitur kërkesë për dorëheqjen e anëtarëve të trupit gjykues në gjykatën e apelit, mundësi kjo e parashikuar nga legjislacioni procedural civil. Ndërsa për sa i përket pretendimit për cenimin e standardit të arsytimit të vendimit, GJEDNJ-ja ka vlerësuar se ai është haptazi i pabazuar, me argumentin se kur Gjykata e Lartë refuzon të pranojë një çështje për faktin

se arsyet ligjore nuk janë të mbështetura, arsyetimi shumë i kufizuar mund të plotësojë kriteret e nenit 6 të KEDNJ-së.

9. Pas vendimit të GJEDNJ-së, më datë 2.2.2024, kërkesja i është drejtuar Gjykatës me kërkesë për rihapjen e procesit të përfunduar me vendimin nr. 44/2013 të Gjykatës, duke kërkuar shfuqizimin e vendimeve gjyqësore sipas objektit të saj, e cila, pasi është plotësuar sipas parashikimeve të ligjit nr. 8577/2000, është regjistruar më datë 16.2.2024. Kolegji i Gjykatës më datë 18.4.2024 ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim paraparak në Mbledhjen e Gjyqtarëve, e cila më datë 7.5.2024 ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve.

II Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

10. **Kërkesja**, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se vendimi objekt kundërshtimi i ka cenuar të drejtën për proces të rregullt ligjor, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtim të:

10.1 *Së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme*, pasi trupi gjykues i cili ka disponuar për themelin e kërkesëpadisë me vendimin nr. 185, datë 5.2.2010, në Gjykatën e Apelit Tiranë është i njëjti me atë që ka disponuar më parë për kërkesën për anulimin e veprimeve përmbarimore që lidheshin me vendosjen e masës së sigurimit të padisë me vendimin nr. 1483, datë 11.11.2009 të kësaj gjykate. Në këtë të fundit trupi gjykues ka deklaruar se kërkesja e ka humbur gjyqin e themelit dhe subjekti i interesuar është pronar i truallit. Ndonëse kërkesja i ka kërkuar trupit gjykues heqjen dorë nga gjykimi i çështjes së themelit, kjo kërkesë nuk është pasqyruar në procesverbalin e seancës gjyqësore. Anëtarët e trupit gjykues kishin detyrimin ligjor për të dhënë dorëheqjen nga gjykimi i çështjes. Ky pretendim është ngritur edhe në rekursin përpara Gjykatës së Lartë.

10.2 *Standardit të arsyetimit të vendimit të lidhur me të drejtën e aksesit*, pasi vendimi i gjykatës së shkallës së parë është kontradiktor, për shkak se, nga njëra anë, konstaton se kërkesja nuk legjitimohet për ngritjen e padisë dhe, nga ana tjetër, shprehet se padia është parashkruar, argumente të cilat në dukje përjashtojnë njëri-tjetrin. Në këtë mënyrë, kërkeses i është mohuar e drejta për të marrë një përgjigje përfundimtare lidhur me pretendimet e ngritura. Ky standard është cenuar edhe në Gjykatën e Lartë, pasi vendimi i saj përmban një arsyetim *de plano*, duke përmendur vetëm dispozitën ligjore. Ndonëse në rekurs është ngritur një pretendim me natyrë kushtetuese, si ai për cenimin e parimit të paanshmërisë në gjykatën e apelit, Gjykata e Lartë nuk e ka marrë atë në shqyrtim.

10.3 *Parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit*, pasi gjatë gjykimit në shkallën e parë kërkesja ka kërkuar thirrjen në cilësinë e personit të tretë të shitësit (Drejtorisë së Administrimit dhe Shitjes së Pronës Publike – ish-AKP-së); thirrjen e një eksperti të pavarur për shkak të dy ekspertimeve kontradiktore për pronën; detyrimin e gjykatës për të kërkuar pranë Zyrës Vendore të Regjistrimit të Pasurisë të Paluajtshme, Tiranë (ZVRPP, Tiranë) dokumentacionin që lidhej me procedurën e fshirjes së pronës të palës së paditur. Këto kërkesa nuk janë pranuar nga gjykata e shkallës së parë.

11. **Subjektet e interesuara**, Arta Mici dhe shoqëria “Archimed International Investor” sh.p.k., në mënyrë të përmbledhur, kanë prapësuar si vijon:

11.1 Pretendimi për cenimin e *së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme* është i pabazuar, pasi kërkesja nuk ka paraqitur kërkesë për përjashtimin e anëtarëve të trupit gjykues në gjykatën e apelit. Në dosjen gjyqësore nuk gjendet e administruar as kopja e vendimit nr. 1483, datë 11.11.2009, të Gjykatës së Apelit Tiranë. Referuar procesverbalit të datës 5.2.2010 në këtë gjykatë, kërkesja është shprehur dakord me trupin gjykues. Gjithashtu kërkesja nuk ka paraqitur as regjistrimin audio të seancës gjyqësore për të mbështetur pretendimin e saj. Për më tepër, edhe vetë kërkesja e ka pranuar se nuk ka paraqitur kërkesë për përjashtim, e cila është një mjet procedural me afat dhe në rast se nuk ushtrohet nga palët bie në dekadencë. Po kështu, anëtarët e trupit gjykues nuk mund të paraqisnin dorëheqjen e tyre, për sa kohë nuk kishte një kërkesë nga pala paditëse. Procesi gjyqësor për të cilin kërkesja pretendon cenimin e së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë

e paanshme është një gjykim procedural për masën e sigurimit të padisë dhe jo një gjykim themeli, pra nuk përbën paragjykim për zgjidhjen e çështjes.

11.2 Pretendimi për cenimin e *standardit të arsytimit të vendimit* është i pabazuar, pasi argumentet e dhëna nga gjykata nuk përjashtojnë njëra-tjetrën, por e kanë ndihmuar atë për të arritur një konkluzion të drejtë dhe logjik. Të dyja gjykatat më të ulëta i kanë analizuar faktet dhe rrethanat e çështjes, kanë marrë në shqyrtim pretendimet e palëve dhe përfundimet e tyre janë koherente e nuk përmbajnë kontradiksione. Dhënia e disa argumenteve më tepër për mospranimin e padisë nuk e bën vendimin alogjik.

11.3 Për sa i përket pretendimit për cenimin e *parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit*, gjykatat nuk mund të pranonin kërkesën për thirrjen në gjykim të ish-AKP-së, pasi ky organ nuk ka asnjë element lidhës me palët në konflikt. Ky subjekt çështjen e kallëzimit të një punimi të ri nuk e ka të përbashkët me kërkuuesen dhe nuk mund të detyrohet të japë ndonjë garanci ose shpërblim në rast të rrëzimit të padisë. Njoftimi i një personi të tretë është në diskrecion të gjykatës dhe nisur nga fakti se pronat janë zhvilluar e tjetërsuar në subjekte të ndryshme, shteti nuk ka asnjë interes të ligjshëm për to. Edhe pretendimi për thirrjen e ekspertit është i pabazuar, pasi secila palë në konflikt zotëron titujt e pronësisë, të cilat nuk krijojnë mbivendosje dhe kundërshtimi i tyre nuk përbën shkakun dhe objektin e padisë së kallëzimit të një punimi të ri. Po kështu, i pabazuar është edhe pretendimi për të kërkuar përgjigje nga kryeregjistruesi, pasi ankimi i paraqitur nga kërkuësja në ZVRPP-në, Tiranë nuk i përket këtij gjykimi, ndonëse vendimi i këtij organi është administruar nga gjykata e apelit.

III

Procesi në Gjykatën Kushtetuese

A. Për kërkesën për rihapjen e procesit

12. Gjykata vëren se, referuar nenit 71/c, pikat 3 dhe 4, të ligjit nr. 8577/2000, nëse ajo ka vendosur më parë për një çështje, e cila është gjykuar nga një gjykatë ndërkombëtare dhe kjo e fundit ka konstatuar se janë cenuar të drejtat dhe liritë themelore të individit, si rrjedhojë e vendimit të Gjykatës, subjekti i cenuar, në favor të të cilit ka vendosur gjykata ndërkombëtare, ka të drejtë të paraqesë kërkesë për rihapjen e procesit gjyqësor, e cila paraqitet brenda 4 muajve nga hyrja në fuqi e vendimit të gjykatës ndërkombëtare. Kërkesa duhet të përmbajë një përmbledhje të vendimit të gjykatës ndërkombëtare me çështjet kryesore që ka konstatuar ajo gjykatë, kërkimet konkrete dhe kërkuesi duhet të kërkojë shprehimisht rihapjen e procesit, si dhe shfuqizimin e aktit.

13. Bazuar në sa më lart, Gjykata paraprakisht vlerëson nëse në rastin në shqyrtim janë plotësuar kriteret ligjore të parashikuara në nenin 71/c të ligjit nr. 8577/2000. Konkretisht, Gjykata çmon se kërkuësja legjitimohet *ratione personae* për paraqitjen e kërkesës për rihapjen e procesit, pasi ka qenë palë në procesin kushtetues, vendimin e të cilit e ka ankimuar për të cilin është zhvilluar një proces në GJEDNJ. Kjo e fundit, pasi ka konstatuar shkeljen e nenit 6, paragrafi 1, të KEDNJ-së të lidhur me të drejtën e aksesit në Gjykatë, ka vlerësuar se nisur nga natyra e ankimit të kërkuësës dhe shkeljes së konstatuar, forma më e përshtatshme e korrigjimit në këtë çështje do të ishte rihapja e procesit përpara Gjykatës, bazuar në faktin se ajo është në gjendje të sigurojë *restitutio in integrum*.

14. Për sa i përket legjitimitetit *ratione temporis*, në rastin e kërkesave për rihapjen e procesit, llogaritja e afatit ligjor 4-mujor fillon nga hyrja në fuqi e vendimit të gjykatës ndërkombëtare, pra nga botimi në Fletoren Zyrtare të Republikës së Shqipërisë, sipas nenit 71 shkronja “c”, pika 4, të ligjit nr. 8577/2000. Gjykata vërejtë se vendimi i GJEDNJ-së për çështjen “Prodhim Veshje nr. 2 sh.a. kundër Shqipërisë” është botuar në Fletoren Zyrtare nr. 171, datë 22.11.2023 dhe kërkuësja i është drejtuar asaj më datë 2.2.2024, pra brenda afatit ligjor 4-mujor të parashikuar nga neni 71, shkronja “c”, pika 4, i ligjit nr. 8577/2000. Për rrjedhojë, kërkuësja e përmbush edhe kriterin *ratione temporis*.

15. Për këto arsye, me vendimin e ndërmjetëm të datës 3.10.2024, Gjykata ka vendosur shfuqizimin e vendimit nr. 44/2013 të saj dhe pranimin e kërkesës për rihapjen e procesit. Për

rrjedhojë, Gjykata do të vijojë me shqyrtimin e ankimit kushtetues individual të kërkuësës në të njëjtën fazë të procesit në të cilën ka përfunduar gjykimi kushtetues i mëparshëm. Ky i fundit sikurse u përmend edhe më sipër (*shih paragrafin 7 të vendimit*), është përmbysur me vendim refuzimi, për shkak se gjatë shqyrtimit të pretendimeve nuk u arrit shumica e të gjithë anëtarëve të saj për vendimmarrje. Për këtë arsye, në vendimin e mëparshëm të Gjykatës nuk është analizuar çështja e legjitimitetit të kërkuësës dhe as themeli i pretendimeve të saj. Prandaj, nisur nga detyrimi që lind nga vendimi i GJEDNJ-së, në vijim Gjykata do të analizojë secilin nga pretendimet e parashtruara nga kërkuësja në kërkesën fillestare drejtuar asaj, si në kuptim të legjitimitetit të saj për vënien në lëvizje të Gjykatës, ashtu edhe në lidhje me bazueshmërinë e tyre në themel.

IV Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitetin e kërkuësës

16. Çështja e legjitimitetit (*locus standi*) është një ndër aspektet kryesore që lidhet me nisjen e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2, të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës.

17. Gjykata vlerëson se çështja e legjitimitetit *ratione personae* dhe *ratione temporis* të kërkuësës është konsideruar e përmbushur që në vendimin e mëparshëm të saj, ndaj ajo nuk do të ndalet më tej në analizën e këtyre kriterëve.

18. Për sa i përket kriterit të *shterimit të mjeteve juridike efektive*, në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar se sipas nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, ajo vendos për gjykimin përfundimtar të ankesave të individëve, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese, që individit pretendon se i janë cenuar nga akti i pushtetit publik. Ky rregull nënkupton jo vetëm që individit t’u jetë drejtuar të gjitha instancave të zakonshme, por edhe që të gjitha pretendimet që ngre në këtë Gjykatë t’i ketë paraqitur më parë në këto instanca, të paktën në substancë, duke respektuar kërkesat formale dhe afatet e parashikuara në ligjin procedural (*shih vendimet nr. 14, datë 21.6.2022; nr. 8, datë 19.3.2018; nr. 31, datë 25.5.2015 të Gjykatës Kushtetuese*).

19. Gjykata vëren se kërkuësja ka pretenduar cenimin e së drejtës për proces të rregullt ligjor, të garantuar nga neni 42 i Kushtetutës, në drejtim të së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e paanshme, standardit të arsytimit të vendimit të lidhur me të drejtën e aksesit, të cilat janë ngritur edhe në aplikimin e saj drejtuar GJEDNJ-së, si dhe të parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit.

20. Në lidhje me pretendimin për cenimin e së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e paanshme, Gjykata vëren se kërkuësja ka pretenduar se trupi gjykues i cili ka disponuar për themelin e kërkesëpadisë me vendimin nr. 185, datë 5.2.2010 në Gjykatën e Apelit Tiranë është i njëjti me atë që ka disponuar më parë për kërkesën për anulimin e veprimeve përmbarimore që lidheshin me vendosjen e masës së sigurimit të padisë me vendimin nr. 1483, datë 11.11.2009, të kësaj gjykate. Në këtë të fundit trupi gjykues ka deklaruar se kërkuësja e ka humbur gjyqin e themelit dhe subjekti i interesuar është pronar i truallit. Ndonëse kërkuësja nuk ka paraqitur kërkesë për përjashtimin e trupit gjykues, i ka kërkuar atij gjatë procesit të heqë dorë nga gjykimi i çështjes së themelit, kërkesë e cila nuk është pasqyruar në procesverbalin e seancës gjyqësore. Sipas saj, anëtarët e trupit gjykues

kishin detyrimin ligjor për të dhënë dorëheqjen nga gjykimi i çështjes. Ky pretendim është ngritur edhe në rekursin përpara Gjykatës së Lartë.

21. Subjektet e interesuara, Arta Mici dhe shoqëria “Archimed International Investor” sh.p.k., kanë prapësuar se ky pretendim është i pabazuar, pasi kërkesja nuk ka paraqitur kërkesë për përjashtimin e anëtarëve të trupit gjykues në gjykatën e apelit. Për më tepër, në dosjen gjyqësore nuk gjendet e administruar as kopja e vendimit nr. 1483, datë 11.11.2009 të Gjykatës së Apelit Tiranë. Referuar procesverbalit të datës 5.2.2010 në këtë gjykatë kërkesja është shprehur dakord me trupin gjykues. Gjithashtu kërkesja nuk ka paraqitur as regjistrimin audio të seancës gjyqësore për të mbështetur pretendimin e saj. Sipas subjekteve të interesuara, edhe vetë kërkesja e ka pranuar se nuk ka paraqitur kërkesë për përjashtim, e cila është një mjet procedural me afat dhe në rast se nuk ushtrohet nga palët, bie në dekadencë. Po kështu, sipas subjektit të interesuar, anëtarët e trupit gjykues nuk mund të paraqisnin dorëheqjen e tyre, për sa kohë nuk kishte një kërkesë nga pala paditëse. Procesi gjyqësor për të cilin kërkesja pretendon cenimin e së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e paanshme është një gjykim procedural për masën e sigurimit të padisë dhe jo një gjykim themeli, pra nuk përbën paragjykim për zgjidhjen e çështjes.

22. Gjykata eidenton se kërkesja ka pranuar se nuk ka paraqitur kërkesë për përjashtimin e gjyqtarëve, por i ka kërkuar trupit gjykues të heqë dorë nga shqyrtimi i çështjes, duke depozituar edhe vendimin nr. 1483, datë 11.11.2009, të Gjykatës së Apelit Tiranë. Sipas kërkeses, kjo kërkesë nuk është pasqyruar në procesverbalin e seancës gjyqësore. Nga përmbajtja e dosjes gjyqësore të administruar për efekte të këtij gjykimi, nuk rezulton një kërkesë me shkrim drejtuar gjykatës së apelit, ndërsa nga procesverbali i seancës së datës 5.2.2010 rezulton se palët janë shprehur dakord me gjykatën dhe nuk kanë pasur kërkesa paraprake.

23. Në lidhje me këtë pretendim, Gjykata vëren se GJEDNJ-ja ka eidentuar se kërkesja nuk ka shteruar mjetet juridike efektive në dispozicion, pasi nuk ka paraqitur kërkesë për dorëheqjen e anëtarëve të trupit gjykues në gjykatën e apelit, mundësi kjo e parashikuar shprehimisht në nenet 72 dhe 74 të KPC-së. Sipas kësaj gjykate, për sa kohë shoqëria kërkuuese nuk ka përdorur procedurën standarde të paraqitjes së kësaj kërkesë, të cilën ajo e ka pranuar shprehimisht, ky pretendim refuzohet, sipas nenit 35, paragrafët 1 dhe 4, të KEDNJ-së për mosshkrimin e mjeteve të brendshme juridike (*shih paragrafin 17 të vendimit të GJEDNJ-së*).

24. Në këto kushte, Gjykata, bazuar edhe në vlerësimin e GJEDNJ-së lidhur me këtë pretendim, vlerëson se kërkesja nuk ka shteruar mjetet juridike efektive në dispozicion, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës, për rrjedhojë pretendimi i saj për cenimin e së drejtës për t’u gjykuar nga një gjykatë e paanshme nuk mund të merret në shqyrtim.

25. Po kështu, Gjykata vëren se kërkesja ka pretenduar edhe cenimin e standardit të arsytimit të lidhur me të drejtën e aksesit për dy shkaqe. *Së pari*, vendimi i gjykatës së shkallës së parë është kontradiktor, pasi, nga njëra anë, konstaton se kërkesja nuk legjitimohet për ngritjen e padisë dhe, nga ana tjetër, shprehet se padia është parashkruar, argumente të cilat në dukje përjashtojnë njëri-tjetrin, duke i mohuar kërkeses të drejtën për të marrë një përgjigje përfundimtare lidhur me pretendimet e ngritura. *Së dyti*, ky standard është cenuar edhe nga Gjykata e Lartë, pasi vendimi i saj përmban një arsyetim *de plano*, duke përmendur vetëm dispozitën ligjore.

26. Subjektet e interesuara kanë prapësuar se argumentet e dhëna nga gjykata nuk përjashtojnë njëra-tjetrën, por e kanë ndihmuar atë për të arritur një konkluzion të drejtë dhe logjik. Të dyja gjykatat e faktit i kanë analizuar faktet dhe rrethanat e çështjes, kanë marrë në shqyrtim pretendimet e palëve dhe përfundimet e tyre janë koherente e nuk përmbajnë kontradiksione. Sipas tyre, dhënia e disa argumenteve më tepër për mospranimin e padisë nuk e bën vendimin alogjik.

27. Gjykata konstaton se për sa i përket shkakut të parë lidhur me kontradiktoritetin e vendimit të gjykatës së shkallës së parë, kërkesja e ka parashtruar atë drejtpërdrejt dhe për herë të parë në ankimin kushtetues individual, rrjedhimisht ajo nuk i ka shteruar mjetet juridike efektive përpara se t’i drejtohej Gjykatës, ndaj edhe ky shkak nuk mund të merret në shqyrtim. Ndërsa për sa i përket shkakut të dytë që lidhet me vendimin e Gjykatës së Lartë, kërkesja nuk ka më mjete të tjera në dispozicion për ta kundërshtuar atë përveç ankimit kushtetues individual. Gjithashtu, ajo ka

shteruar mjetet juridike efektive edhe në lidhje me pretendimin për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit.

28. Bazuar në sa më sipër, në kuptim të legjitimitetit *ratione materiae*, Gjykata do të analizojë në vijim pretendimin për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit të Gjykatës së Lartë dhe parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit, të cilat janë me natyrë kushtetuese dhe, si të tilla, hyjnë në juridiksionin e saj.

B. Për themelin e pretendimeve

B.1 Për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit

29. Kërkesja ka pretenduar se vendimi i Gjykatës së Lartë cenon standardin e arsyetimit të vendimit, pasi përmban një arsyetim *de plano*, duke përmendur vetëm dispozitën ligjore që është zbatuar.

30. Subjekti i interesuar, Arta Mici, ka prapësuar se procesi në tërësi ka qenë i rregullt dhe vendimet gjyqësore kanë përmbushur kriteret e vendosura nga jurisprudenca kushtetuese për standardin e arsyetimit të vendimit.

31. Gjykata në jurisprudenten e saj ka pohuar se arsyetimi i vendimeve është element thelbësor i një vendimi të drejtë. Funkcioni i një vendimi të arsyetuar është t'u tregojë palëve që ato janë dëgjuar, si dhe u jep mundësinë atyre ta kundërshtojnë atë (*shih vendimet nr. 19, datë 7.7.2022; nr. 2, datë 11.2.2021; nr. 3, datë 20.1.2017 të Gjykatës Kushtetuese*). Për sa u takon vendimeve të mospranimit të rekursit, në jurisprudentë konstante është pranuar se ato mund të arsyetohen në mënyrë të kufizuar, me kusht që në pjesën hyrëse të listohen shkaqet e rekursit. Ky arsyetim i kufizuar nuk cenon standardin e arsyetimit të vendimit gjyqësor, përderisa, në thelb, shpreh shkaqet e mospranimit të rekursit nga ana e kolegjeve të Gjykatës së Lartë gjatë shqyrtimit paraprak të tij në dhomën e këshillimit (*shih vendimet nr. 2, datë 11.2.2021; nr. 21, datë 16.4.2015; nr. 37, datë 19.9.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

32. Nga rrethanat e çështjes në shqyrtim, rezulton se kërkesja ka nisur një proces gjyqësor me objekt kallëzimin e një punimi të ri, duke detyruar subjektet e interesuara të ndalonin ndërtimin dhe të shembnin punimin e filluar në pronën e saj. Gjykatat e faktit kanë pranuar se kërkesja nuk legjitimohej në ngritjen e kësaj padie, sepse ajo nuk është pronare ose poseduese e sendit tokë truall mbi të cilin po realizohej ndërtimi dhe as ka cilësinë e ndonjë subjekti tjetër që me ligj gëzon të drejta reale për pasurinë. Fakti se prona mbi të cilën po realizohej ndërtimi ishte në pronësi të kërkeses nuk u arrit të provohet në gjykim, pasi ajo pasuri nuk ka qenë asnjëherë kapital i shoqërisë. Për këto shkaqe gjykatat kanë vendosur rrëzimin e padisë, ndërsa Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë ka vlerësuar se rekursi i paraqitur nuk përmbante shkaqe nga ato të parashikuara nga KPC-ja, duke vendosur mospranimin e tij.

33. Gjykata vëren se në vendimin e Gjykatës së Lartë është pasqyruar vendimarrja e gjykatave më të ulëta, shkaqet e ngritura në rekurs, si dhe ligji i zbatueshëm, ndërsa në pjesën arsyetuese ajo gjykatë, pasi ka konstatuar se rekursi nuk përmbante shkaqe nga ato që parashikonte neni 472 i KPC-së (*i kohës së shqyrtimit të rekursit*), ka vendosur mospranimin e tij. Në tërësinë e tij vendimi paraqitet i rregullt në formë dhe i qartë në përmbajtje. Përmes parashtrimit të shkaqeve të rekursit në vendimin gjyqësor të kundërshtuar, Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë tregon se pasi i ka vlerësuar ato, ka arritur në përfundimin se rekursi i paraqitur nga kërkesja është haptazi i pabazuar.

34. Gjithashtu, Gjykata konstaton se GJEDNJ-ja në vendimin për çështjen e kërkeses ka vlerësuar se ndonëse Gjykata e Lartë kishte arsyetuar në mënyrë të kufizuar *de plano*, në mënyrë të nënkuptuar ajo ka treguar që kërkesja nuk kishte ngritur ndonjë nga çështjet e ligjit të parashikuara në dispozitat e brendshme përkatëse. GJEDNJ-ja ka pohuar se kur Gjykata e Lartë refuzon të pranojë një çështje për faktin se arsyet ligjore nuk janë të mbështetura, arsyetimi shumë i kufizuar mund të plotësojë kriteret e nenit 6 të KEDNJ-së (*shih paragrafin 19 të vendimit të GJEDNJ-së*).

35. Për sa më lart, Gjykata, bazuar edhe në qëndrimin e GJEDNJ-së në këtë rast, çmon se arsyetimi i kufizuar i vendimit të Gjykatës së Lartë është në përputhje me standardet e Gjykatës për këto lloj vendimesh, duke përmbushur kriteret në drejtim të standardit të arsyetimit të vendimit

gjyqësor. Prandaj, Gjykata vlerëson se pretendimi i kërkuar për cenimin e standardit të arsyetimit të vendimit është i pabazuar.

B.2 Për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit

36. Kërkuarja ka pretenduar se ndonëse në gjykimin në shkallën e parë ajo ka kërkuar thirrjen në cilësinë e personit të tretë të shitësit (Drejtorisë së Administrimit dhe Shitjes së Pronës Publike–ish-AKP-së); thirrjen e një eksperti të pavarur për shkak të dy ekspertimeve kontradiktore për pronën; detyrimin e gjykatës për të kërkuar pranë ZVRPP-së, Tiranë dokumentacionin që lidhet me procedurën e fshirjes së pronës së palës së paditur, këto kërkesa nuk janë pranuar nga gjykata e shkallës së parë.

37. Subjektet e interesuara kanë prapësuar se gjykatat nuk mund të pranonin kërkesën për thirrjen në gjykim të ish-AKP-së, pasi ky organ nuk ka asnjë element lidhës me palët në konflikt. Ky subjekt çështjen e kallëzimit të një punimi të ri nuk e ka të përbashkët me kërkuarjen dhe nuk mund të detyrohet të japë garanci ose shpërblim në rast të rrëzimit të padisë. Njoftimi i një personi të tretë është në diskrecion të gjykatës dhe nisur nga fakti se pronat janë zhvilluar e tjetërsuar në subjekte të ndryshme, shteti nuk ka asnjë interes të ligjshëm për to. Edhe pretendimi për thirrjen e ekspertit është i pabazuar, pasi secila palë në konflikt zotëron titujt e pronësisë, të cilat nuk krijojnë mbivendosje dhe kundërshtimi i tyre nuk përbën shkakun dhe objektin e padisë së kallëzimit të një punimi të ri. Po kështu, i pabazuar është edhe pretendimi për të kërkuar përgjigje nga kryeregjistruesi, pasi ankimi i paraqitur nga kërkuarja në ZVRPP-në, Tiranë nuk i përket këtij gjykimi, ndonëse vendimi i këtij organi është administruar nga gjykata e apelit.

38. Në jurisprudencën e saj Gjykata ka theksuar se parimi i barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit nënkupton se çdokush që është palë në proces duhet të ketë mundësi të barabarta që të paraqesë çështjen e tij dhe se asnjë palë nuk duhet të gëzojë avantazh të konsiderueshëm ndaj palës tjetër, por duhet të përcaktohet një ekuilibër i drejtë mes tyre. E drejta për të marrë pjesë në gjykim nuk duhet konsideruar si një e drejtë formale, ku palëve t'u garantohej thjesht prania fizike gjatë procesit civil, por duhet që legjislacioni procedural, në radhë të parë, dhe, më pas, gjyqtari gjatë gjykimit, t'u japin mundësi të barabarta palëve për të paraqitur argumente dhe prova në mbrojtje të interesave të tyre. Nëse nuk do të ekzistonte parimi i barazisë së armëve, atëherë argumentet e njëres palë do të prevalonin mbi argumentet e palës së cenuar, për rrjedhojë e drejta për të marrë pjesë në gjykim do të zhvishej nga funksioni i saj kushtetues për të garantuar një proces të rregullt ligjor. Bazuar në këto parime, Gjykatës i dalin një sërë detyrash, mes të cilave rëndësi të veçantë merr krijimi i mundësive të barabarta për pjesëmarrjen e palëve ose përfaqësuesve të tyre në proces, si dhe mundësia e deklarimit të tyre për faktet, provat dhe vlerësimet ligjore që janë të lidhura ngushtë me çështjen që shqyrtohet në gjykatë (*shih vendimet 13, datë 21.3.2023; nr. 41, datë 22.12.2022 të Gjykatës Kushtetuese*).

39. Në rastin konkret, Gjykata vëren se kërkuarja ka pretenduar përpara Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë thirrjen si person të tretë të Drejtorisë së Administrimit dhe Shitjes së Pronës Publike, si subjekti që kishte realizuar shitjen e pasurisë. Me vendim të ndërmjetëm kjo gjykatë e ka rrëzuar këtë kërkesë, me arsyetimin se i gjithë dokumentacioni që i përket privatizimit të ish-NPV-së i është paraqitur gjykatës dhe është administruar në cilësinë e provës së bashku me dokumentacionin përkatës. Për rrjedhojë, thirrja si palë nuk do t'i shërbente gjykimit të kësaj çështjeje civile, pasi ajo nuk tërhiqte asnjë interes të ligjshëm. Gjithashtu, gjatë gjykimit është kërkuar edhe thirrja e një eksperti, kërkesë të cilën gjykata e ka konsideruar të pabazuar në ligj, për sa kohë kërkuarja nuk arriti të paraqiste asnjë provë lidhur me dëmin e shkaktuar nga subjekti i interesuar dhe nuk ndodhej përpara një çështjeje fakti, por ai përbente një pretendim ligjor të paprovuar. Po kështu, kërkuarja ka kërkuar nga gjykata për t'iu drejtuar me shkresë zyrtare ZVRPP-së, Tiranë lidhur me procedurën e fshirjes së pronës të subjektit të interesuar. Për këtë pretendim gjykata ka arsyetuar se ndodhej përpara një padie me objekt kallëzimin e një punimi të ri dhe jo përpara një gjykimi administrativ të parashikuar në dispozita të posaçme procedurale dhe materiale, siç është procedura e fshirjes nga regjistrat të një pasurie të kryer nga kryeregjistruesi. Për më tepër, ZVRPP-ja, Tiranë i ka kthyer përgjigje gjykatës se nuk mund të vazhdonte me shqyrtimin e kërkesës

për fshirjen e regjistrimit të pasurisë për sa kohë palët ndodheshin në një proces gjyqësor (*shih faqet 16–18 të vendimit të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë*).

40. Gjykata vëren se këto pretendime të kërkuases janë ngritur edhe në ankimin e paraqitur në gjykatën e apelit, e cila e ka gjetur të drejtë arsyetimin e gjykatës së shkallës së parë, si dhe në vijim, në rekursin në Gjykatën e Lartë, e cila ka vlerësuar se rekursi nuk përmbante asnjë nga shkaqet që parashikon neni 472 i KPC-së (i kohës së shqyrtimit të rekursit).

41. Në këndvështrim të sa më lart, Gjykata konstaton se kërkesat paraprake të kërkuases për thirrjen e palëve të treta në gjykim ose ekspertit janë marrë në shqyrtim nga gjykatat, duke iu dhënë përgjigje të argumentuar. Në analizë të vendimmarrjes së gjykatave të faktit rezulton se kërkuases i është dhënë mundësia të paraqesë argumente dhe prova në mbështetje të pretendimeve të saj, si dhe të kundërshtojë prapësimet e palës tjetër. Gjithashtu, gjykatat kanë analizuar faktet dhe provat e paraqitura në gjykim përkundrejt atyre të paraqitura nga subjekti i interesuar. Në këtë kuptim, kërkuessa nuk rezulton të jetë vënë në kushte të pabarabarta me palët e tjera në proces. Për rrjedhojë, Gjykata çmon se pretendimi për cenimin e parimit të barazisë së armëve dhe kontradiktoritetit nuk është i bazuar.

42. Në përfundim, Gjykata vlerëson se pretendimet e kërkuases janë të pabazuara, sipas arsyetimit të mësipërm, ndaj kërkesa duhet të rrëzohet.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pika 1, shkronja “I”, të Kushtetutës, si dhe neneve 71/c dhe 72 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar, njëzëri,

VENDOSI:

1. Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë, më 3.10.2024.

Shpallur, më 5.11.2024.

Kryetare: Holta Zaçaj

Anëtarë: Sonila Bejtja, Marsida Xhaferllari, Genti Ibrahim, Ilir Toska, Sandër Beci, Fiona Papajorgji, Marjana Semini